
**PROGRAM DORADZTWA
ZAWODOWEGO
UWZGLĘDNIAJĄCY
WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
im. Jana Pawła II w Wojcieszycach
w roku szkolnym
2024/2025**

WSTĘP

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje działania podejmowane przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Skierowany jest zarówno do uczniów, rodziców i nauczycieli. Zmiany na rynku pracy, pojawienie się nowych zawodów wymaga od dzisiejszych absolwentów szkół umiejętnego planowania własnej kariery zawodowej, dużej mobilności i umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Misją WSDZ w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Wojcieszycach jest wieloetapowe przygotowanie uczniów do samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących wyboru drogi edukacyjnej i kształtowania własnej kariery zawodowej w oparciu o możliwości, wiedzę i warunki.

I. PODSTAWY PRAWNE DOTYCZĄCE REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO W PRZEDSZKOLU I W SZKOLE

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12.02.2019 r w sprawie doradztwa zawodowego,
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1320),
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r., poz. 1762 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r., poz. 1915 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r., poz. 226 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 996, 100, 1082, 1290, 1669 ze zm.)
7. Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199 ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2019 r., poz. 502 ze zm.).
9. Rozporządzenie Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017r. Poz. 1591)
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U., z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) wprowadzające funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

II. ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania wychowanków i uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Prowadzenie działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego odbywa się na wszystkich szczeblach kształcenia:

- a) w przedszkolu – preorientacja zawodowa
- b) w klasach I-III oraz IV-VI szkoły podstawowej - orientacja zawodowa
- c) w klasach VII- VIII – doradztwo edukacyjno-zawodowe

III. OGÓLNE CELE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM

Cel ogólny: Przygotowanie wychowanków i uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości wyboru zawodu.

Cele realizacji preorientacji zawodowej w przedszkolu:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami;
- pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Doradztwo zawodowe w formie preorientacji zawodowej, jest realizowane w trakcie bieżącej pracy z dziećmi lub przez zintegrowane działania wychowawcy oraz pozostałych nauczycieli, pedagoga i psychologa.

Cele realizacji orientacji zawodowej w klasach I-VI szkoły podstawowej

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami;
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji;
- pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Doradztwo zawodowe w formie orientacji zawodowej, jest realizowane w trakcie bieżącej pracy z uczniami lub przez zintegrowane działania nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, doradcy zawodowego, pedagoga i psychologa.

Cele realizacji doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej to:

- wspieranie uczniów i wychowanków przedszkola w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień oraz predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Zajęcia, o których mowa realizuje doradca zawodowy posiadający kwalifikacje nauczyciela doradcy zawodowego, pedagog, psycholog i inni nauczyciele prowadzący te zajęcia.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE:

Wychowanek przedszkola:

- rozumie wartości takie jak uczciwość, odpowiedzialność ludzi pracy;
- rozumie celowość pracy wykonywanej przez dorosłych;
- rozwija swoje zainteresowania;
- kształtuje umiejętności pracy w zespole, planowania, podziału zadań i ról, odpowiedzialności za innych;
- rozwija wyobrażenia o pracy;
- poznaje i obserwuje ludzi pracujących w różnych zawodach;
- uświadamia sobie rolę pracy w życiu człowieka;
- nabywa szacunku dla ludzi pracujących.

Uczeń:

- poznaje siebie, zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony i ograniczenia, zainteresowania, uzdolnienia);
- planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele;
- posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy;
- rozwija świadomość zawodową;
- kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji;
- poznaje dalsze ścieżki kształcenia;
- zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły.

Ponadto uczeń klasy ósmej:

- zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych;
- zna zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i terminarz rekrutacyjny;
- zna źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych.

Nauczyciele i specjaliści:

- potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów;
- wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi;
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji;
- rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów;
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego;
- wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka;
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych;
- angażują się w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy.

V. REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM

W Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Wojcieszycach za realizację WSDZ odpowiedzialni są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele uczący poszczególnych przedmiotów (w tym nauczyciele wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, doradca zawodowy, logopeda) oraz inne osoby współpracujące z placówką, np. higienistka.

Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy indywidualnej i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania. Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

Zadania osób odpowiedzialnych:

Dyrektor Szkoły:

- powołanie Szkolnego Koordynatora Doradztwa Zawodowego i Szkolnego Zespołu Doradztwa Zawodowego;
- umożliwienie realizacji działań wynikających z WSDZ.

Szkolny Koordynator Doradztwa Zawodowego:

- kierowanie pracą SZDZ;
- aktualizowanie informacji związanych z doradztwem zawodowym;
- monitorowanie realizacji WSDZ;
- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- realizuje program doradztwa zawodowego wg. opracowanego programu w kl. VII i VIII;
- współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- przeprowadzenie ewaluacji;
- sporządzenie sprawozdania z realizacji WSDZ.

Szkolny Zespół Doradztwa Zawodowego:

- opracowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego i przedstawienie radzie pedagogicznej oraz ewentualnych jego zmian;
- opracowanie i przedstawienie dyrektorowi szkoły harmonogramu realizacji programu;
- kompleksowa realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego;

-
- przeprowadzenie zajęć warsztatowych (wychowawcy, współpraca psycholog/pedagog);
 - przeprowadzenie zajęć edukacyjnych z doradztwa zawodowego (nauczyciel doradztwa zawodowego);
 - prowadzenie zajęć, porad i konsultacji związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (pedagog, psycholog);
 - organizowanie wycieczek zawodoznawczych , warsztatów , spotkań z przedstawicielami zawodów;
 - przekazywanie informacji uczniom o konkursach, targach edukacyjnych (wychowawcy);
 - organizacja na terenie szkoły prelekcji , pogadanek dla rodziców (wychowawcy, współpraca psycholog/pedagog);
 - gromadzenie i upowszechnianie literatury i informacji edukacyjno -zawodowej m.in. ofertę szkół ponadpodstawowych;
 - ewaluacja realizacji WSDZ.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej:

- uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera;
- wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania;
- zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny;
- przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach;
- rozwijają zainteresowania uczniów;
- zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów;
- uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele przedmiotowi:

- określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
 - podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów potrzebnego do realizacji kolejnych ścieżek edukacyjnych i zawodowych;
 - rozwijanie kompetencji niezbędnych do wyboru dalszych ścieżek edukacyjnych i zawodowych oraz przygotowania do właściwego pełnienia ról w dalszym życiu edukacyjnym i zawodowym;
 - Zapoznavanie uczniów ze specyfiką różnych zawodów;
 - Rozwijanie podczas swoich zajęć umiejętności interpersonalnych i intrapersonalnych (np. prawidłowej komunikacji, umiejętności pracy w grupach i zespołach, podejmowania decyzji, planowania pracy, systematyczności);
 - Organizowanie wyjazdów, wycieczek itp. podczas, których uczniowie będą mieli możliwość zapoznania się ze specyfiką różnych zawodów;
 - Wprowadzanie elementów orientacji edukacyjnej i zawodowej do lekcji przedmiotowych. Powiązanie treści przedmiotowych z możliwymi kierunkami kształcenia i zawodu;
 - Wskazywanie korelacji treści przedmiotowych z kierunkami kształcenia i zawodami;
 - Promowanie swojego przedmiotu/dyscypliny w kontekście wyborów edukacyjno – zawodowych;
 - Wskazywanie zawodów, dla których umiejętności przedmiotowe są kluczowe;
-

-
- Uświadamianie uczniów o istotności danego przedmiotu szkolnego w karierach edukacyjno-zawodowych realizowanych w innych dyscyplinach.

Pedagog szkolny, pedagog specjalny, Psycholog:

- diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych

Logopeda:

- wspomaga uczniów w przezwyciężaniu trudności komunikacyjnych

Wychowawcy :

- prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej;
- uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

VI. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWE M ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Wojcieszycach są kierowane do czterech grup adresatów: wychowanków oddziałów przedszkolnych, uczniów, rodziców i nauczycieli.

Działania kierowane do wychowanków przedszkola:

- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy; organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów; organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek do zakładów pracy funkcjonujących w okolicy przedszkola;
- organizowanie kącików związanych z poszczególnymi zawodami w sali przedszkolnej;
- udział w konkursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- udostępnianie materiałów multimedialnych : gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów ułatwiających poznanie wybranych zawodów.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
 - prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
 - aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
 - określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
-

-
- koła zainteresowań;
 - organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy; organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów, absolwentami szkół;
 - udział w dniach otwartych w pobliskich szkołach ponadpodstawowych;
 - informowanie o ofercie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych;
 - organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
 - udostępnianie informacji oraz materiałów edukacyjno-zawodowych organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową oraz kącików zawodoznawczych;
 - udział w konkursach z zakresu doradztwa zawodowego;
 - realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- włączanie rodziców w działania związane z preorientacją zawodową, orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla wychowanków przedszkola i uczniów są realizowane:

- w oddziałach przedszkolnych na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętym programem wychowania przedszkolnego;
 - w klasach I-VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
 - w klasach VII-VIII
 - na obowiązkowych zajęciach z zakresu kształcenia ogólnego,
 - na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez doradcę zawodowego,
 - na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowanych przez doradcę zawodowego, pedagoga, psychologa lub innych nauczycieli.
 - podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w placówce (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze, wizyty przedstawicieli wybranych zawodów) lub poza nią (np. udział w dniach otwartych szkół, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).
-

VII. TREŚCI PROGRAMOWE

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH

POZNANIE SIEBIE

Dziecko:

- określa, co lubi robić;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;
- określa, co robi dobrze;
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- nazywa czynności, których lubi się uczyć.

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I-III

POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
-

-
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
 - podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
 - podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
 - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV-VI

POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
 - wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
 - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
-

-
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII – VIII

POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
 - rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
 - dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
 - rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
 - rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
-

-
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
 - określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji.

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

VIII. METODY I FORMY REALIZACJI

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów);
- poradnictwo indywidualne i grupowe;
- Wycieczki zawodoznawcze i tematyczne ;
- Spotkania z przedstawicielami zawodów np. rodzicami;
- Mini- wykłady , pogadanki, prelekcje;
- Warsztaty, konkursy, koła zainteresowań;

-
- Drama;
 - Obserwacje;
 - Metody audiowizualne (Filmy, prezentacje multimedialne);
 - Metody samoopisowe : ankiety, kwestionariusze, testy;
 - Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne;
 - Lekcje wychowawcze, biblioteczne;
 - Gazetka – tablica.

IX. PROGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

Szkoła opracowuje WSDZ na cały cykl kształcenia w oddziałach przedszkolnych i szkole podstawowej.

Na każdy rok szkolny opracowuje się Program Realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, który jest spójny z programem wychowania przedszkolnego, programami nauczania w klasach I-VIII oraz z zadaniami szkoły.

Program określa:

- działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
 - tematykę działań z uwzględnieniem treści programowych oraz oddziałów, których dotyczą te działania;
 - metody i formy realizacji działań;
 - terminy realizacji działań;
 - osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań;
- podmioty z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań.

**DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PREORIENTACJI ZAWODOWEJ
W PRZEDSZKOLU**

Tematyka działań	Metody/ formy realizacji/ działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Informacja dla rodziców o założeniach i celach preorientacji zawodowej w przedszkolu	konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami	wrzesień; październik; wg. potrzeb.	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych pedagog szkolny koordynator DZ
Zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami: 1) Zawody naszych rodziców 2) Zawody w naszej okolicy 3) Zawody nietypowe	* spacery i krótkie wycieczki do ogólnodostępnych miejsc pracy; * zabawy tematyczne – odgrywanie ról zawodowych w zabawach; * pogadanki; * warsztaty; * spotkania z osobami wykonującymi różne zawody; * filmy edukacyjne; * konkurs zawodoznawczy.	cały rok szkolny	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych rodzice pedagog logopeda
Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych;	* autodiagnoza-moje słabe i mocne strony; * diagnoza ucznia; * rozmowy; * obserwacje; * ankiety.	cały rok szkolny	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych pedagog
Poszerzanie wiedzy w zakresie etapów edukacyjnych	* rozmowy; * wycieczka; * spotkanie z absolwentami.	cały rok szkolny	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych pedagog
Planowanie przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej	* rozmowy; * inscenizacje; * kwestionariusze; * rozmowy z rodzicami	cały rok szkolny	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych psycholog pedagog
Monitorowanie na bieżąco realizacji zajęć	* diagnoza; * analiza zgromadzonej dokumentacji.	cały rok szkolny	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych psycholog pedagog szkolny koordynator DZ

**DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ORIENTACJI ZAWODOWEJ
W KLASACH I-III**

Tematyka działań	Metody/ formy realizacji/ działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Informacja dla rodziców o założeniach i celach orientacji zawodowej w klasach I, II, III.	konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami	wrzesień; październik; wg. potrzeb.	wychowawcy klas I-III psycholog pedagog szkolny koordynator DZ
Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami: 1) Zawody naszych rodziców 2) Zawody w naszej okolicy 3) Zawody nietypowe	* spacery i krótkie wycieczki do ogólnodostępnych miejsc pracy; * zabawy tematyczne - odgrywanie ról zawodowych w zabawach z wykorzystaniem przyborów i narzędzi charakterystycznych w danym zawodzie; * pogadanki; * warsztaty; * spotkania z osobami wykonującymi różne zawody; * filmy edukacyjne; * konkurs zwodzowniczy.	cały rok szkolny	wychowawcy klas I-III pedagog psycholog logopeda rodzice
Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych; Kształtowanie świadomości mocnych i słabych stron.	*autodiagnoza-moje słabe i mocne strony (wady i zalety); * diagnoza ucznia; * rozmowy; * obserwacje;	cały rok szkolny	wychowawcy klas I-III pedagog psycholog
Poszerzanie wiedzy w zakresie etapów edukacyjnych	* filmy edukacyjne; * zajęcia tematyczne; * spotkania z absolwentami.	cały rok szkolny	wychowawcy klas I-III pedagog psycholog
Planowanie przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej	* rozmowy; * rozmowy z rodzicami; * obserwacja; * analiza dokumentów.	cały rok szkolny	wychowawcy klas I-III pedagog psycholog
Monitorowanie na bieżąco realizacji zajęć	* obserwacja; * analiza zgromadzonych dokumentów;	cały rok szkolny	wychowawcy klas I-III pedagog psycholog szkolny koordynator DZ

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ORIENTACJI ZAWODOWEJ

W KLASACH IV-VI

Tematyka działań	Metody/ formy realizacji/ działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Informacja dla rodziców o założeniach i celach orientacji zawodowej w klasach IV, V, VI	konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami;	wrzesień; październik; wg. potrzeb	wychowawcy klas IV-VI psycholog pedagog szkolny koordynator DZ
Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami: 1) Zawody naszych rodziców 2) Zawody w naszej okolicy 3) Zawody nietypowe	* organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów ; * wykorzystywanie różnych sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu prezentacji ciekawych zawodów ; * wycieczka do zakładu pracy; * realizacja zajęć z uczniami podczas godzin wychowawczych na podstawie opracowanych scenariuszy zajęć; * uświadomienie roli pracy w życiu człowieka (filmy, programy, książki); * konkurs zawodoznawczy; * przygotowanie informatorów, ulotek i broszur; * tworzenie ściennej gazetki zawodoznawczej; * utworzenie zakładki- „doradztwo zawodowe” na stronie internetowej szkoły.	cały rok szkolny wrzesień listopad listopad	wychowawcy klas IV-VI nauczyciele przedmiotowi psycholog pedagog nauczyciel świetlicy, bibliotekarz nauczyciel prowadzący stronę internetową szkoły szkolny koordynator DZ
Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych	* informowanie o potrzebach, zasobach uczniów i ich predyspozycjach oraz konieczności ich rozwoju (rozmowy , dyskusje, przekazywanie informacji na radach pedagogicznych, analiza dokumentacji); * wskazywanie możliwości i form rozwijania zainteresowań i uzdolnień – godziny wychowawcze; * autodiagnoza – test zainteresowań, test mocnych i słabych stron; * wywiady z rodzicami.	cały rok szkolny	wychowawcy klas IV-VI nauczyciele przedmiotowi pedagog psycholog
Poszerzanie wiedzy w zakresie etapów	* przygotowanie spotkania uczniów z absolwentami szkół;	cały rok	wychowawcy klas IV-VI

edukacyjnych	* tworzenie ściennej gazetki; * filmy edukacyjne; * indywidualne rozmowy.	szkolny	pedagog psycholog szkolny koordynator DZ
Planowanie przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej	* rozmowy indywidualne; * wywiad z rodzicami; * prowadzenie zajęć z uczniami z wykorzystaniem aktywnych metod pracy; * obserwacja; * analiza dokumentów.	cały rok szkolny	wychowawcy klas IV-VI pedagog psycholog
Monitorowanie na bieżąco realizacji zajęć	* obserwacja; * analiza zgromadzonych dokumentów;	cały rok szkolny	wychowawcy klas IV-VI pedagog psycholog szkolny koordynator DZ

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ DORADZTWA ZAWODOWEGO W KLASACH VII-VIII

Tematyka działań	Metody/ formy realizacji/ działania	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Współpraca wychowawców i specjalistów z rodzicami w procesie przygotowania uczniów do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu	* konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami; * spotkanie z rodzicami: „Świadomy wybór – dobry wybór”.	październik; listopad; wg. potrzeb. luty	wychowawcy klas VII-VIII pedagog psycholog szkolny koordynator DZ
Poznanie własnych zasobów	* autodiagnoza- testy samoopisowe do rozpoznawania zainteresowań, umiejętności; * wskazywanie możliwości i form rozwijania zainteresowań i uzdolnień – godziny wychowawcze; * wywiady z rodzicami; * zajęcia tematyczne na lekcjach doradztwa zawodowego.	cały rok szkolny wg potrzeb	wychowawcy klas VII-VIII pedagog psycholog nauczyciel doradztwa zawodowego
Świat zawodów i rynek pracy	* zajęcia tematyczne na lekcjach doradztwa zawodowego; * organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów;	cały rok szkolny	wychowawcy klas VII-VIII nauczyciele przedmiotowi psycholog

	* wykorzystywanie różnych sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu prezentacji ciekawych zawodów; * wycieczka do zakładu pracy; * realizacja tematyki zawodoznawczej na przedmiotach ogólnych; * wyjazdy na targi zawodoznawcze; * uświadomienie roli pracy w życiu człowieka (filmy, programy, książki); * konkurs zawodoznawczy; * realizacja zajęć z uczniami podczas godzin wychowawczych na podstawie opracowanych scenariuszy zajęć; * przygotowanie informatorów, ulotek i broszur * tworzenie ściennej gazetki zawodoznawczej; * utworzenie zakładki- „doradztwo zawodowe” na stronie internetowej szkoły; * przygotowanie prezentacji o wybranych zawodach przez uczniów klasy VII, VIII	cały rok szkolny	pedagog nauczyciel świetlicy, bibliotekarz nauczyciel prowadzący stronę internetową szkoły szkolny koordynator DZ
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	* przygotowanie spotkania uczniów z absolwentami szkół; * tworzenie ściennej gazetki; * filmy edukacyjne; * indywidualne rozmowy ; * wyjazdy na dni otwarte szkół ponadpodstawowych; * zajęcia tematyczne na lekcjach doradztwa zawodowego.	Cały rok szkolny	wychowawcy klas VII-VIII pedagog psycholog szkolny koordynator DZ
Planowanie własnego rozwoju i uczenie się przez całe życie	* udzielanie indywidualnych porad uczniom, rodzicom * obserwacja; * analiza dokumentów; * analiza zebranych materiałów w port folio; * spotkanie dla rodziców i uczniów- przedstawienie ofert szkół ponadpodstawowych, zasad oraz terminarzu rekrutacji.	cały rok szkolny maj – kl. VIII	wychowawcy klas VII-VIII pedagog psycholog szkolny koordynator DZ
Monitorowanie na bieżąco realizacji zajęć	* obserwacja; * analiza zgromadzonych	cały rok szkolny	wychowawcy klas VII-VIII

	dokumentów;		pedagog psycholog szkolny koordynator DZ

Zajęcia obowiązkowe w klasie VII (10 godzin lekcyjnych odbywających się 1x w tygodniu)

Tematyka zajęć dla klasy 7:

1. Poznajemy swoje predyspozycje – test inteligencji wielorakiej.
2. Poznajemy zawody przyszłości.
3. Droga do wymarzonej pracy – mapa karier.
4. Co to znaczy być przedsiębiorczym?
5. Poznajemy system szkolnictwa.
6. Sztuka autoprezentacji.
7. Budujemy własną hierarchię wartości.
8. Poznajemy zapotrzebowanie rynku pracy.
9. Ścieżka rozwoju zawodowego „od elektryka do kierownika”
10. Jakie znaczenie mają moje kompetencje na rynku pracy.

Tematyka zajęć dla klasy 8:

11. Po co mi praca? Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
12. Znaczenie kompetencji na rynku pracy.
13. Motywacja prowadzi do celu.
14. Wpływ temperamentu na wybór zawodu.
15. Poznajemy źródła informacji edukacyjnych.
16. Bezpieczeństwo i higiena w pracy.
17. Jak wybrać zawód by realizować swoje marzenia?
18. Rola komunikacji w życiu zawodowym.
19. Poznajemy ofertę edukacyjną naszej okolicy.
20. Wybieramy dalszą ścieżkę kształcenia.

Termin realizacji działań:

Klasa 8a i 8b odbędzie po 10 zajęć w pierwszym semestrze zgodnie z ustalonym planem,

Klasa 7 realizuje 10 zajęć w drugim semestrze.

X. PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE

- Urząd Gminy w Starej Kamienicy;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Starej Kamienicy i Wojcieszycach;
- Państwowa Straż Pożarna w Jeleniej Górze;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Szklarskiej Porębie;
- Komenda Powiatowa Policji w Jeleniej Górze;

- Placówki Oświatowe w Starej Kamienicy
- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Kamienicy;
- Inni przedsiębiorcy.

XI. EWALUACJA

- Rozmowy dotyczące zrozumienia przekazywanych treści, atrakcyjności zajęć dla wychowanków przedszkola i uczniów klas I-III;
- Rozmowy dotyczące zrozumienia przekazywanych treści, potrzeby kontynuowania/poszerzenia tematu, atrakcyjności zajęć) dla klas IV-VIII;
- Analiza dokumentacji;
- Rozmowy z nauczycielami i rodzicami;
- Autorefleksja i samoocena uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć z wykorzystaniem głównie skojarzeń i myślenia analogicznego);
- Zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców;
- Analiza wytworów wychowanków przedszkola i uczniów klas I- VIII.